

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖
ทุกข์สุขมารวมที่ใจดวงเดียว

ก่อนจ้งหัน

พระให้ตั้งหน้าตั้งตาประพฤติปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มเม็ดเต็มหน่วยนะ อย่าให้เราได้วิตกวิจารณ์มาก เราเป็นห่วงหมู่เพื่อนมากจริง ๆ นะ สังขารร่างกาย จิตใจของเราไม่มีอะไรเป็นห่วง การเป็นการตายเรียนจบมาเรียบร้อยแล้ว ฟังให้ดี นี่ละธรรมพระพุทธเจ้าเรียนมีจบมีสิ้นได้ เรียนเรื่องกิเลสไม่มีจบมีสิ้น จมกันไปตั้งกับตั้งกลับไม่มีเงื่อนต้นเงื่อนปลาย สำหรับเรียนธรรมพระพุทธเจ้า แม้เงื่อนต้นมองไม่เห็นว่าจะเกิดมาแต่เมื่อไรก็ตาม แต่เงื่อนปลายนี้ขาดกุดตัวไปได้เพราะอำนาจแห่งวิชาธรรมตัดขาดสะบั้นลงไป ถึงนิพพานเที่ยงได้ ขอให้พากันตั้งอกตั้งใจ

ใครอยู่สถานที่ใด ๆ ก็ตาม ถ้ามีสติติดแนบอยู่กับงานของตน คือคำภาวนา คำว่าคำภาวนาตามฐานของธรรมของจิต จิตมีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน ใครอยู่ในจุดใด ๆ ฐานะใดให้มีสติจ่ออยู่นั้น แล้วปัญญาจะออกเป็นระยะ ๆ นี้เรียกว่าผู้มีศัสดาประจำตน สติคือศัสดา ปัญญาคือศัสดา เพราะเป็นธรรม วินัยคือความรอบคอบขอบชิต มีหิริโอตตปปะไม่ล่วงเกินฝ่าฝืนพระวินัยของพระพุทเจ้าแม่อนุบัญญัติ นี่ก็เรียกว่าศัสดาติดหัวใจเรา ใครที่มีศัสดาดังที่กล่าวนี้ติดหัวใจ ผู้นั้นจะถึงแดนแห่งความพ้นทุกข์ ไม่ต้องไปทูลถามว่าพระศัสดานิพพานอยู่เมืองอินเดียนั้นเป็นเมืองไหนจุดไหน นั้นเป็นพระสร้ระ องค์ศัสดาแท้คือธรรมคือวินัย องค์มรรคผลแท้คือธรรมคือวินัย

ทางพ้นทุกข์และที่หลุดพ้นแท้คือธรรมคือวินัย ที่ผู้ปฏิบัติประคับประคองอยู่ตลอดเวลาในหัวใจ และกิริยามารยาทของตนที่เคลื่อนไหวไปมา ไม่ปราศจากศัสดาคือธรรมคือวินัย ประกอบด้วยสติด้วยปัญญา รักษาธรรมวินัยให้รอบคอบภายในตน ท่านทั้งหลายอย่าไปหาถามพระพุทเจ้านิพพานอยู่ที่ไหน ๆ ให้ถามดูใจของตัวเองความไม่เปลอนั้นแหละคือศัสดา คือธรรมคือวินัยอยู่ตรงนั่นเอง ความเปลออกอดคัมภีร์ก็ไม่ได้เรื่องจับชายสบงจีวรของพระพุทเจาก็ไม่มีความหมายอะไร เพราะความหมายที่สุดซึ่งเต็มเม็ดเต็มหน่วยได้แก่พระธรรมและพระวินัย ที่พระพุทเจ้ามอบให้เรียบร้อยแล้วตนเองศัสดาก่อนจะปรินิพพาน ท่านสอนไว้เรียบร้อยแล้ว

ขอให้พากันยึดหลักนี้ให้ดี อย่าให้จิตใจงงนะ ศาสดาจะไม่จิตใจงงในหัวใจของเรา มรรค ผล นิพพานจะไม่จิตใจงงที่หัวใจของเรา รอเสมอที่จะก้าวให้ถึงมรรค ผล นิพพาน จากองค์ศาสดาคือพระวินัย เป็นผู้อุ้มชูเรา อย่างอื่นไม่มีอะไรมาอุ้มมาชู นอกจากศาสดา องค์เอกคือธรรมคือวินัย ประกอบด้วยสติ ปัญญา ศรัทธา ความเพียร รวมตัวกันเข้าแล้วนี่ คือศาสดาองค์เอก ให้พากันจำให้ดี เรื่องอื่นโดยยาไปสนใจมากกว่าความจะบกพร่อง ของสติของเรา ให้ระมัดระวังอยู่กับความพากเพียรให้ดี

นี่ละมรรค ผล นิพพานคงเส้นคงวาอยู่กับผู้มีศาสดาคือธรรมวินัยประจำตน ผู้ใด ห่างเหินจากนี้แล้วไม่มีทาง บอกอย่างนี้เลย ศาสดาแท้เป็นเครื่องรับรอง ผู้ปฏิบัติแท้คือ ธรรมคือวินัย คือความพากเพียร คือสติปัญญา มีความรอบคอบชอบชิต ความอด ความทน นี้ประกอบเข้าเป็นองค์ศาสดาแท้ ขอให้ท่านทั้งหลายจำให้ดีปฏิบัติให้ดี นี่มานี่ ต่างทิศต่างแดน ไม่ว่าบ้านใดเมืองใดอยู่ทิศใด รวมกันแล้วว่า สัพเพ สตฺตา อันว่าสัตว์ ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันหมดทั้งสิ้น ที่มาบำเพ็ญในสถานที่นี้ เพื่อความหลุดพ้นจากสิ่งที่กล่าวมานี้ คือความเกิด แก่ เจ็บ ตาย อันเป็นกองทุกข์ทั้งหลาย นี้ให้หลุดพ้นไปด้วยอำนาจแห่งการปฏิบัติธรรม ปฏิบัติตามพระวินัย ปฏิบัติตามองค์ ศาสดาสอนไว้ เรามีวัน มีคืน มีปี มีเดือนที่จะแก่กล้าด้วยมรรคด้วยผลประจำใจของเราทุกคน ขอให้พากันตั้งอกตั้งใจ

ผมไม่ค่อยมีเวลาที่จะแนะนำสั่งสอนเพื่อนฝูง เพราะงานการเพื่อโลกนี้กว้างขวาง มากมาย จึงต้องได้วิ่งทางนั่นวิ่งทางนี้ มองมาทางพระก็ต้องดูพระ พระก็อยู่ในความ รับผิดชอบในวงภายในของเรา เราก็ต้องได้ดูแล แต่มันไม่ค่อยมีเวลา จึงขอให้ท่าน ทั้งหลายตั้งอกตั้งใจปฏิบัติตามหลักธรรมหลักวินัยที่สอนแล้วสด ๆ ร้อน ๆ นั้นแหละ มรรค ผล นิพพาน อยู่จุดนี้แหละ อย่าไปดูที่ไหน ๆ ให้เสียเวลาลำเวลา เป็นเรื่องคว้าน้ำเหลว ไม่ใช่คว้ามรรค ผล นิพพาน ถ้าคว้ามืดองค์ศาสดาคือหลักธรรมหลักวินัย ด้วยสติปัญญานี้ แล้วเหลวทั้งนั้น พากันจำให้ดี ต่อไปนี้จะให้พร

หลังจั่งหัน

(พรุ่งนี้ท่านอาจารย์แบนจะมากาบหลวงตาตอนหลังจั่งหันแล้วครับ พรุ่งนี้ครับ) หลังจั่งหันตอนไหน ๆ (เข้านี้ครับ) เออก็ว่าอย่างไร อียากมาตอนไหนก็มาได้ ต้องมีการตกลงกัน เพราะงานเรามากต่อมาก แล้วยังจวนเข้าวันที่ ๑๒ ด้วยแล้วก็ยิ่งเร่งทุกอย่าง ๆ ดูซิงานข้างนอกเต็มไปหมดเลย ตอนค่ำ ๆ เราออกไปดู ออกไปดูก็ไปทางนั่น เขากำลัง

เร่งทุกอย่าง งานเร่ง ทำห้องน้ำจากนั้นเข้าไปทางนั้น สะดวกอันหนึ่งคือ เรียกว่าไฟฟ้าไม่
ต้องกังวลกัน พอจะมีงานเมื่อไรนี้ไฟฟ้านี้ยุ่งไม่ใช่เล่นนะ เราก็เห็นใจเขา พอเสร็จแล้วมารื้อ
ขนออกไปนี่เป็นกังวลไม่ใช่บ่อย ทั้งมาทำ ทั้งเลิก ยุ่งทั้งนั้น เราเลยติดต่อทางวัดเอาไว้
เสียเลย เสาไฟฟ้าและสายไฟ ก็พอดีเสาไฟฟ้าทางไฟฟ้านี้เขาให้เลย (ครับเขาให้เลยครับ)
ทางไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เสาไฟฟ้าทั้งหมดเขาถวายเลย แล้วก็สายไฟทั้งหมดที่ซื้อมาแล้ว
ผู้ว่าฯและพี่น้องทั้งหลายในศาลานี้รวมหัวกันออกเลย ตกลงเป็นอันว่าไฟฟ้าก็หมดปัญหา
ไป คราวนี้ไม่ต้องทำอะไร มีแต่จัดการงานอย่างอื่นเท่านั้น

เดี๋ยวนี้มีงานอยู่ตลอดวัดเรา ซึ่งไม่เคยคาดเคยคิดว่ามันจะเป็นไปอย่างนี้ มันก็
เป็นไปให้เห็นชัด ๆ เดี่ยวมีงาน ๆ ๆ นี้ก็เริ่มแล้วตั้งแต่นี้ไปแล้วงานยุ่งตลอด กว่าที่จะถึงวัน
งานยุ่งมาพอ วันที่ ๑๒ ก็เป็นวันงานอีก งานเสร็จก็จะรวบรวมรวมสมบัติ มีทองคำเป็นต้น
มารวมกันมีเท่าไรรับส่งลงกรุงเทพฯให้หลอม จากนั้นก็มอบ ดูว่าการมอบนี้กำหนดวันแล้ว
มิใช่หรือ กำหนดวันที่ ๒๖ นะ (๒๖ ครับผม) ได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว การมอบจะมอบ
วันที่ ๒๖ เดือนนี้ เราก็ตกลงไปกรุงเทพฯวันที่ ๒๑ วันที่ ๒๑ ไปกรุงเทพฯ วันที่ ๒๖ มอบ
ทอง วันที่ ๒๗ ก็กลับ พอตี ๗ วัน

ได้กำหนดกันเรียบร้อยแล้ว ๆ เรื่องทองนี้มาเท่าไรหมุนเข้าไปโรงหลอมเลย หากไม่พอ
เอาของโรงหลอมออกมาเลย เพราะเราเป็นตัวประกันตลอด อะไรไม่ทันถ้าเป็นเรื่องของ
หลวงตาแล้วเขาจะปั๊บปั๊บให้เลยทันที ๆ ทุกสิ่งทุกอย่าง แม้ที่สุดโบเชินถอนเงินยังไม่รับ
อะไร เอ้า ถอนไปก่อน ถึงขนาดนั้น ธรรมดาเขาจะทำอย่างนั้นไม่ได้ใช่ไหม ที่นี่เวลาเรื่อง
หลวงตาเข้าไปเกี่ยวข้องเอาออกเลยเมื่อไรแล้วค่อยมาเซ็นทีหลัง เห็นไหมนี้ธรรมตายใจกัน
ได้อย่างนี้ ว่าอะไรเอาเลย ธรรมเป็นอย่างนั้น นี่บางที่มันไม่ทัน เอ้า ๆ ให้เขาถอนเลย ๆ
เราสั่งเลยเขียนนะเอาถอนเลย ทางนี้ก็เขียนไปถอนทีหลัง ๆ อย่างนั้นเรื่อย เวลามันไม่ทัน
ไม่ทันจริง ๆ แต่งานมันด่วนควรจะทำเวลานั้นมี เราต้องรีบ เอ้า ๆ ถอนก่อนเลย

นี่ก็เตรียมพร้อมแล้ว ถอนเงิน โอนเงิน เริ่มแล้วโอนเรื่อย มาจากทิศต่าง ๆ รวมเข้า
ในบัญชี บรรดาพี่น้องทั้งหลายที่บริจาครวมเข้ามาในบัญชี ๆ เราถอนจากนี้ไปถึงนั่นเลย ๆ
ถ้าเข้าทางนั่นก็เข้าได้ แล้วโบถอนก็จากเรา บัญชีโบถอนจากเราคนเดียว เพราะเราเป็นผู้
ถือบัญชีทั้งหมด นี่ละเราถึงได้เปิดอกให้พี่น้องทั้งหลายทราบ ว่า ไม่มีความมัวหมอง ไม่มี
เลย เราช่วยนี้ช่วยด้วยธรรมล้วน ๆ เลย นำหัวใจที่บริสุทธิ์ด้วยความเป็นธรรมมาล้วน
ๆ เมตตาครอบอีก ๆ จึงไม่มีอะไรจะรั่วไหลไปไหน เราระลึกไม่ได้เลยนะฟังซิ เงินที่

น้องทั้งหลายบริจาคทั่วประเทศไทย ตลอดเมืองนอกเมืองนามานี้ ไหลเข้าจุดเดียวคือ ความบริสุทธิ์ล้วน ๆ

เวลานี้ก็กำลังไหลเข้ามาละ จดปัจจัยเพื่อทองคำ ๆ ไหลเข้ามา ๆ ให้ทัน คือเรากำหนดไว้แล้วว่าทองคำอย่างน้อยก้าวแรกต้อง ๕๐๐ ขึ้นไปเลยเชียว เอาเด็ดขาดเลยเชียว ต้องให้เห็นความเด็ดของชาติไทยเราสิ เวลาเด็ดต้องเด็ด เวลาธรรมดาก็ธรรมดา เวลาหลับครอก ๆ ก็ครอก ๆ ไป เวลาจะเอาก็เอา นี่เป็นเวลาจะเอาละนี่ ต้องเร่งทุกอย่างเลยเชียว นี่วันนี้ก็โอนอีกแล้ว เขียนใบถอนให้แล้ว วันนี้ก็โอน โอนเรื่อย ๆ ไป พอโอนเข้าไปแล้วทางนั้นก็จะคอยซื้อทอง ในระยะนี้จะเอาให้ได้เท่าที่นั่นว่างั้นเลย

เพราะฉะนั้นเราจึงได้กำหนดกันเสีย ตกลงกันเสีย วันที่ ๒๖ มอบเลย ทองนี้พอไม่พออะไรก็ตามโรงหลอมเขารับรอง ก็เรียกว่าเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว เราจะเอาเท่าไรควาเอาเลย ๆ เข้าใส่คลังหลวงตุ้มเลย แล้วค่อยมาพิจารณาทีหลัง นี่ละเรื่องธรรมท่านทั้งหลายฟังเอาสิ เชื่อกันขนาดนั้น เอาเลยทีเดียว ๆ อย่างเรื่องของเราเข้าไหนนี้เอาเลย ๆ หมดเลยนะ ไม่มีอึดเอื้อนทั้งนั้นแหละ เราว่าอะไรเอาเลย เช่น อย่างเงินนี้เหมือนกันทองอย่างเดียวกันไม่พอเท่าไรเอาออกมา ให้พอตามจำนวนที่ต้องการ อย่างนั้นละ พอเสร็จแล้วเราพิจารณาเอง เวลาที่ทำอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงต้องกำหนดวันที่ ๒๖ ไว้เลยว่ามีมอบทอง ยังไงต้องเอาให้ได้อย่างนั้น ตามนั้นเลย วันที่ ๒๗ ก็กลับ

จากนั้นก็ยังมีจะไปทางบุรีรัมย์เกี่ยวกับเรื่องก่อเจดีย์ให้ท่านสุวัจน์ ท่านสุวัจน์สมควรก่อเจดีย์เราเห็นด้วย ถ้าเราไม่เห็นด้วยเราไม่เล่นด้วย เราไม่เหมือนใคร ถ้าว่าแข็งก็แข็งจริง ๆ แต่แข็งด้วยเหตุผลนะ ไม่ได้แข็งด้วยทิฐิมานะ แข็งหรืออ่อนด้วยเหตุผลทั้งนั้น ถ้าเหตุผลพาแข็งอ่อนไม่ได้เลย นั่น ถ้าเหตุผลพาอ่อนจะแข็งไม่ได้เลย เป็นไปตามเหตุผลคือหลักธรรมล้วน ๆ ทุกอย่างให้เป็นไปตามธรรม เราปฏิบัติต่อพี่น้องชาวไทยทั่วโลกดินแดนนี้ ถึงคราวเด็ดท่านทั้งหลายก็เห็นไม่ใช่หรือ นั่นแหละเด็ดโดยธรรม ไม่มีความเสียหายอะไรจากธรรมที่เด็ดออกไป ๆ ไม่ควรเด็ดไม่เด็ด ถ้าธรรมขวางหน้าแล้วฝืนไม่ได้เลยหมอบเลย ถ้าเป็นธรรมเปิดให้แล้วพุ่งเลย ๆ อย่างนั้นจึงเรียกว่าธรรม

ธรรมไม่เคยทำความเสียหายแก่ผู้ใด ให้พี่น้องทั้งหลายจำเอานะ ธรรมเข้าช่องไหน ๆ เป็นเบิกกว้าง ๆ เจริญรุ่งเรืองราบรื่นดังงามไปตลอด ถ้าเป็นกิเลสที่ไหนก็ติดขวาง ๆ ผลักดัน ทำลาย ๆ เรื่อย นี่เรื่องของกิเลส ถ้าเรื่องของธรรมเบิกออกเรื่อย ท่านทั้งหลายยังไม่รู้ว่าธรรมเป็นยังไง กิเลสเป็นยังไง ก็ให้ดูความกีดขวาง ความสะดกภายในหัวใจเรา ถ้าสะดกในการทำความชั่วนี้คือทางของกิเลส เกิดขึ้นหัวใจเราแล้วจะเป็นภัยต่อเรา ถ้าเป็น

เรื่องของธรรมออกโล่งแล้วที่จะเป็นธรรม โล่งต่อเราเรื่อย ๆ ไป ถ้ากิดขวางกิเลสตรงไหนก็เรียกว่าธรรมกับกิเลสรบกัน เพื่อเอาชัยชนะเป็นมงคลมาสู่ตัวเรา เพราะฉะนั้นจึงต้องได้รับกันตลอด เพราะกิเลสกับธรรมนี้อยู่ในใจดวงเดียวกัน กิเลสสร้างอุปสรรคทั้งนั้นแหละ เพื่อความเจริญรุ่งเรืองนี้ไม่มีสำหรับกิเลส มีแต่สร้างขวางสร้างหนามสร้างพินไฟเผาไหม้ตลอด ถ้าเรื่องของธรรมนี้เป็นน้ำดับไฟตลอดไปเลย เกิดในหัวใจดวงเดียวกัน

เวลากิเลสมันหนาใจนี้มีแต่อุปสรรคเต็มเนื้อเต็มตัวเต็มหัวใจเลย จะก้าวขาออกกระดิกพลิกแพลงทางความดีงามทั้งหลายนี้มันไม่ยอมนะ มันขัดมันขวางตลอดเวลา นี้เรียกว่ากิเลสมันขวางความดี อยู่ภายในใจดวงเดียวกันนั้นแหละ ทีนี้ธรรมก็เบิกกว้างออกดี ออกลบบอก มันไม่ยอมไปก็จะไป ไม่อยากทำก็จะทำ ขึ้นชื่อว่าความดีแล้วจะทำจะไป กิเลสมันขวาง ๆ เบิกกันออก นี้เรียกว่ากิเลสกับธรรมรบกันในหัวใจเรา ให้พากันจำเอาไว้ เราไปหากิเลสหาธรรมที่ไหนนอกฟ้าแดนดินที่ไหนไม่มี มีที่ใจดวงเดียวนี้เท่านั้น เวลาธรรมก็รวมที่นี้ กิเลสหนักก็เห็นอยู่ที่ใจ กิเลสบางก็เห็นอยู่ที่ใจ ธรรมบางก็เห็นอยู่ที่ใจ ธรรมหนาเห็นอยู่ที่ใจ

ย่นลงมาหาผู้ปฏิบัติ ถ้าไม่ปฏิบัติจะไม่รู้ว่าธรรมกับใจเป็นยังไง กิเลสกับใจเป็นยังไง จะไม่รู้นะ ต้องเป็นภาคปฏิบัติตามทางของศาสดาอีกเหมือนกัน เรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว เอ้า เบิกตรงนี้เบิกไปเลย พระพุทธเจ้าสอนตรงไหนนั้นละถูกต้องแล้ว ๆ กิเลสมาขัดมาขวางตีออกทันที เชื่อพระพุทธเจ้าเราไม่ได้เชื่อกิเลส ผู้ไปนิพพานมีแต่เชื่อธรรม หลุดพ้นจากทุกข์โดยลำดับลำดับมีแต่ผู้เชื่อธรรม ดำเนินตามธรรม ผู้ที่จมมีแต่เชื่อตามกิเลส จมไปตามกิเลสทั้งนั้น ให้จำเอาข้อนี้อีกนะ

มันอยู่ในหัวใจเรา เวลามันหนามันหนาจริง ๆ มันกิดมันขวาง จะสร้างความดีงามอะไรนี้ไม่ได้นะ แหม รู้สึกมันหนาแน่นจริง ๆ ล้มเหลว ๆ ความดีสู้มันไม่ได้ แต่เวลาได้ฝึกเข้าไป ๆ มันก็ค่อยเบิกกว้างออกไป เฉพาะอย่างยิ่งเวลามาบวชจึงเห็นได้ชัด สิ่งใดที่เราเคยทำมาตั้งแต่ฆราวาสไม่รู้จักบุญจักบาป ทำตามความชอบใจซึ่งล้วนแล้วตั้งแต่เป็นกิเลสทั้งนั้น ทีนี้เวลามาบวช ข้อบังคับของท่านมาพร้อมกับการบวช หน้าที่ของผู้บวชทำอย่างไร นั้น ข้อบังคับเข้ามาแล้ว พอบวชปีนี้คือ ๒๒๗ พระนี้เข้ามาพร้อมกันเลย นี่ข้อบังคับ อย่างน้อยนะคำว่าคือ ๒๒๗ ท่านพูดไว้เฉพาะในปาฏิโมกข์เท่านั้น นอกจากนั้นท่านไม่ได้พูดออกมา ที่ท่านบัญญัติไว้ที่มาสวดที่ว่าคือ ๒๒๗ นี้ละพอบวชปีเข้ามาพร้อมกันแล้ว ต้องรักษาให้ถูกต้องตามนี้ทุกข้อ ๆ

ที่นี้เราไม่เคยระมัดระวังรักษา พอบวชเข้ามาเหมือนกับเอาโซ่มัดลึงนั้นแหละ ลึงมันก็ดีนเรื่อย โซ่ก็มัดเอาไว้ โซ่เหนียวแน่นบังคับตัวตั้งแต่บัดนั้นมา เราเคยทำอะไรก็ตาม พอบวชเข้าปั๊บ พระวินัยข้อนี้ข้อบังคับ ข้อนี้ ๆ บังคับไว้ ต้องตัดขาดกันเลย เป็นคนละฝั่ง ๆ ไปเลย ไม่ทำ อยากทำเท่าไรก็ไม่ทำ เพราะบางสิ่งบางอย่างมันอยากทำ บางอย่างก็เคยไปตามนิสัยเฉย ๆ เมื่อห้ามแล้วมันก็หยุดไป แต่บางอย่างห้ามแล้วมันยังอยาก อยากทำ อยากฝัน ต้องฝัน นั่นเป็นอย่างนั้นเรื่องของวินัย จากนั้นก็บำเพ็ญธรรม พระวินัยเป็นรั้วสองฟากทาง คือห้ามไม่ให้ข้ามพระวินัย ข้ามไปนี้ตกเหวตกบ่อ ข้ามทางด้านไหนตกเหวตกบ่อ พระวินัยท่านถึงกัน เหมือนกำแพงกัน พระธรรมศูนย์กลาง เอ้า ก้าวเดิน บอกให้เดิน พระวินัยรักษาเป็นรั้วไว้แล้ว รักษาให้ต้อยข้ามพระวินัย ให้เดินตามธรรม ศูนย์กลาง ให้เดินตามนี้

วิริยธรรม ความพากความเพียร สติธรรมรักษา ทางด้านพระวินัยมีสติระมัดระวังรักษา ทางด้านธรรมก็ประดับประคองความเพียรของตน ความอุตสาหะพยายาม ความอดความทน สติธรรม ปัญญาธรรม นี้เรียกว่าธรรม สตินี้แยกไปทั้งสติวินัยด้วย คือพระวินัยไม่มีสตรักษาไม่ได้ ต้องมีวินัย ท่านจึงบอกว่าสติวินัย วินัยก็มีสติ ที่นี้ธรรมะนี้เป็นสติเป็นปัญญาล้วน ๆ ๆ ก้าวเดินตามนี้ เช่นเราประกอบความพากความเพียร เรียกว่าเป็นธรรมล้วน ๆ การทำบุญให้ทานทุกประเภทเป็นธรรมล้วน ๆ ไปแล้ว จากนั้นก็มาประกอบความพากเพียร ทำจิตใจที่มันติดมันตันวอกแวกคลอนแคลนให้เข้าสู่ความสงบ ความสงบพาใจให้เย็น ความติดความตันพาใจให้รุ่มร้อนเหมือนถูกฟันไฟเผา

ความสงบใจเกิดขึ้นจากการภาวนา ทำใจให้สงบ ๆ เรื่อย ๆ ไป นี้เรียกว่าธรรม ความเพียรหรือวิริยะ คือเพียรพยายามก้าวตามนี้ ๆ ความอดความทนก้าวตามนี้ สติจดจ่อกับงานที่ทำของตน เช่น ผู้ภาวนาก็ให้อยู่กับคำภาวนา สติติดแน่นอยู่นั้น ในธรรมชั้นใดสติจะพรากไม่ได้เลย สตินี้เป็นพื้นฐานตลอด ปัญญาที่ก้าวเดินเป็นระยะ ๆ พอถึงขั้นที่สติปัญญากลมกลืนเป็นอันเดียวกันนั้นเป็นเอง สติปัญญาขั้นก้าวขั้นสูงแล้วนี้ สติปัญญานี้จะเป็นอันเดียวกัน กลมกลืน แยะนี้สติปัญญาถึงกัน ๆ ไปเลย

เบื้องต้นกิเลสมันหนานี้มันเอาเราหงาย ๆ นะ เห็นอยู่ในใจชัด ๆ พอตีไม่หยุดไม่ถอยทางนั้นค่อยอ่อนลง ทางนี้ก็ค่อยพอก้าวได้เดินได้ จิตไม่เคยสงบก็เริ่มปรากฏสงบ เพราะแต่ก่อนเราไม่เคยภาวนามันจะเอาความสงบมาจากไหน มีแต่ความติดติดไปตามกิเลสตลอดเวลาตั้งแต่เกิด ฟังซิ ที่นี้ฟังจะมาระดับกิริยาอาการที่มันติดมันตันนี้ด้วยการภาวนาในเวลาที่เราอบรมนี้เท่านั้น ทำไมมันจะไม่รุนแรงกิเลส เพราะมันเคยเกรียงไกรมาพอแล้ว อำนาจอะไรจะเกินกิเลส กิเลสต้องรุนแรงตลอด ความเพียรต้องอ่อน ๆ ที่แรก

ต่อไปหนุนหลายครั้งหลายหนความเพียรก็มีกำลังค่อยเบิกออก จิตไม่เคยสงบปรากฏเห็น
 อ้อ นี่สงบ จิตสงบ พอจิตสงบนี้เรื่องราวจะไม่มีนะ เพราะเรื่องราวนี้กิเลสมันจุกมันลาก
 ออกไปก่อนขึ้นมาเป็นพินเป็นไฟ เรื่องนั้นเรื่องนี้ เรื่องได้เรื่องเสีย เรื่องดีใจเสียใจมีทุกอย่าง
 เรื่องรักเรื่องชัง ทุกอย่างอยู่ในเรื่องของกิเลสทั้งหมด

ทีนี้พอเราอบรมจิตเข้าสู่อารมณ์อันเดียว โดยยึดคำบริกรรมเป็นหลักแล้ว กระแส
 ของจิตจะถูกดึงเข้ามาๆ ในคำบริกรรม กระแสของจิตถูกดึงเข้ามากระแสนี้มันก็ไม่ออก
 เพราะถูกดึงเข้ามา พอเข้ามาสู่ใจก็เป็นความสงบ ทีนี้สงบ ใจเย็น เรื่องราวก็ไม่มี เวลาจิต
 สงบเย็น อ้อ แปลก โอ้ จิตสงบเป็นอย่างนี้ แต่ก่อนเราไม่เคย ทีนี้พอจิตสงบลงไป อ้อ จิต
 สงบเป็นอย่างนี้ จากสงบแล้วแสดงความแปลกประหลาดอัศจรรย์ขึ้นมาในนั้นอีกด้วยนะ ก็
 ยิ่งได้รู้ได้เห็นจากตัวคนเดียววันนั้นผู้ภาวนา มันแปลกประหลาด ทีนี้ก็ได้อันนี้เป็นเครื่องวัด
 เครื่องเทียบกัน คือวันไหนถ้าจิตยุ่งมาก ๆ เพราะเราเคยทำความสงบใจ ใจมีความสงบอยู่
 เสมอ ๆ พอเรื่องราวอะไรเกิดขึ้นในจิต จิตคิดมาก ยุ่งมาก เอ้ วันนี้ชอบกล วันนี้ก่อเรื่อง
 แล้ว รับประทานเรื่องที่กิเลสผลักดันออกไป เข้าสู่ภาวนา จนกระทั่งมีความสงบ แน่ มันก็มีที่
 พักผ่อนหย่อนตัวชิ ถ้ามีสอง ถ้ามีแต่กิเลสก็มีแต่ไฟเผา ต้องดึงเข้ามาหาธรรมให้ธรรมพา
 เป็นความสงบ ถ้ามีแต่ธรรมล้วน ๆ แล้วไม่ต้องหาอะไรมาเทียบแหละ

ทำต่อไป ๆ เรื่องอยู่ในใจของเราแน่แหละ อารมณ์ของจิตที่เป็นกิเลสเป็นอย่างหนึ่ง
 อารมณ์ของธรรมที่เกิดขึ้นจากภายในใจดวงเดียวกันนี้เป็นอีกอย่างหนึ่ง เวลาอารมณ์ของ
 ธรรมเกิดขึ้นมากเพราะการอุทิศสำหรับพยายามของเรา มันก็ค่อยดีขึ้น ๆ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เคย
 ตืดเคยตื่น มันก็เบาลง ๆ เบาลงจนกระทั่งหายเจ็บ เรื่องภายนอกไม่เข้ามาเกี่ยวข้องเลย
 เพราะตัวนี้ไม่ออกตัวความคิดความปรุง กิเลสผลักดันไม่ได้เพราะธรรมทับหัวมันไว้ คือ
 ความสงบใจ

นี่ที่เคยพูดอยู่เสมอว่า จิตที่เป็นสมาธิแล้วอยู่ที่ไหนสบายหมด แม้แต่ก่อนไม่ได้คิด
 อยู่ไม่ได้ มันติดมันตัน มันอยากคิดอยากปรุงเรื่องนั้นเรื่องนี้ ทีนี้เวลาสมาธิมีความสงบเย็น
 จนสงบเต็มที่แล้ว มันเหมือนกับหินทับหญ้า ความคิดมันก็ไม่ออก มีแต่ความสงบอยู่นี้เย็น
 สบาย ทั้งวันอยู่ได้ นั่งอยู่ไหนอยู่ได้หมดจิตสบายเสียอย่างเดียว ไม่มีละคำว่าเหน็ดเหนื่อย
 มันเหน็ดเหนื่อยอยู่ที่ใจนะ พอใจปล่อยสิ่งเหล่านี้แล้วอยู่ที่ไหนก็เหมือนนอนซุง ร่างกายเรา
 นะ นั่งอยู่ที่ไหนร่มไม้ชายคา ในถ้ำ ที่ไหนอยู่ได้สบาย ๆ ไม่อยากคิดอยากปรุง คิดอะไร
 แสบกวนใจ นั่น แต่ก่อนไม่ได้คิดอยู่ไม่ได้ ทีนี้พอมันสงบเข้ามาก ๆ ความเย็นนี้มันอึดอึด
 นะ ลืมวัน ลืมคืน ลืมปี ลืมเดือนไปหมด เพราะความสงบเย็นใจ นี่ละอำนาจของธรรม

ที่นี้เรื่องความคิดยุ่งเหยิงวุ่นวายที่เคยเป็นมาแต่ก่อน สงบตัวเข้าไปจนกระทั่งเงิบไปเลย เหลือแต่ความสงบแนว ที่นี้เวลาคิดแยบ ๆ มานี้กวนใจ นั้นเห็นใหม่ กลายเป็นเรื่องกวนใจไปแล้ว ไม่อยากคิด พอคิดแยบมันรู้แล้วว่ากวนใจ มันก็ระงับทันทีที่ไม่คิด นี่การอบรมจิตใจขอให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้นะ ตามแนวนี้ไม่ผิด นี่ได้ก้าวมาแล้ว เดินมาแล้ว เพราะฉะนั้นการสอนโลกจึงสอนด้วยความอาญาชาญชัย ไม่สะทกสะท้านในธรรมชั้นใด เราพูดจริง ๆ เราปฏิบัติมาอย่างนี้ ได้รู้ได้เห็นทั้งดีทั้งชั่ว ผ่านบนเวทีคือหัวใจนี้มาหมดแล้ว

ที่นี้เวลาจิตมันก้าวเข้าสู่สมาธิเต็มภูมิแล้วนี้ไม่อยากคิดนะ ถ้าจะพูดอย่างหนึ่งเรียกว่ากลายเป็นจิตซีเกียจ ซีเกียจทางด้านชวนชววยหาธรรมที่ละเอียดกว่านี้ ด้วยทางปัญญา มันไม่อยากคิด จะคิดทางด้านปัญญามันก็รำคาญเสีย เพราะทางด้านปัญญาก็ใช้ความคิดเหมือนกัน แต่ความคิดเป็นปัญญาธรรม ไม่ใช่เป็นเรื่องของกิเลสพาคิด มันก็ไม่อยากคิด มันอยู่ความสงบนั้นสบาย ก็ธรรมท่านสอนไว้ให้คิด เราก็ต้องฝืนออกคิด พอคิดทางด้านปัญญาที่นี้มันก็ค่อยเบิกกว้างออก ๆ ๆ นี่ละจิตดวงนี้พอออกไปมันเห็นอย่างหนึ่ง ๆ เหมือนเราอยู่ในบ้านเห็นก็เห็นอยู่ในบริเวณบ้าน พอออกจากบ้านไปแล้วเห็นนั้นเห็นนี้เห็นไปเรื่อย ๆ

อันนี้จิตพอออกจากสมาธิแล้วมันจะรู้เห็นนี้เรื่อย พิจารณาทางด้านปัญญา แยกธาตุแยกชั้นธั แยกทุกสิ่งทุกอย่างที่ควรแก่ปัญญาในชั้นใดก็ตาม แล้วจิตจะค่อยเบิกกว้างออก ๆ พอเบิกกว้างออกแล้ว ความเฉลียวฉลาดกับการถอดถอนกิเลสมันถอดถอนไปด้วยกัน ๆ โดยทางปัญญา มันไม่ได้ถอดถอนด้วยสมาธินะ นี่มันก็ย้อนหลังมารู้ อ้อ การถอดถอนกิเลสนี้สมาธิไม่ถอดถอนกิเลส ปัญญาต่างหาก แน่รู้แล้ว ไม่มีใครบอกก็รู้ จากนั้นก็ก้าวทางด้านปัญญา จิตก็ยิ่งเบิกกว้างออก ๆ เรื่อย รู้นอกรู้ใน รู้ละเอียดลออ รู้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่วว่องไว นี่ละเรื่องปัญญา ก็มีแต่ที่จะถอดจะถอนเรื่อย ๆ การสั่งสมกิเลสที่นับวันลดลง ๆ ๆ ที่กิเลสจะตั้งตัวขึ้นมาสั่งสมตัวเป็นข้าศึกของใจอีกแล้วนี้แทบว่าไม่มี ให้นัดใจเหมือนหนึ่งว่าไม่มี แต่มันก็มีอยู่ เพราะฉะนั้นจึงว่าแทบว่าไม่มี

พอจิตเบิกกว้างออกไป กิเลสจะไม่มีเวลาตั้งตัวขึ้นมาเป็นข้าศึกต่อธรรม จะมีแต่เรื่องธรรมปราบกิเลสเรื่อย ๆ ๆ ปราบไปเรื่อย กิเลสแม้มีอยู่ก็ต้องหาที่หลบที่ซ่อน ไม่หลบซ่อนไม่ได้ขาดสะบั้นไปด้วยอำนาจของปัญญา สติก็เร็ว ปัญญาที่เร็วไปพร้อม ๆ กัน นี่ละเรียกว่าถึงขั้นสติปัญญาเป็นอันเดียวกัน เป็นอย่างนี้ไปพร้อมกัน ๆ นี่ละจิตดวงนี้ฟังเอานะทุกคน เบิกกว้างรอบตัว ๆ เรื่องที่เคยเป็นข้าศึกต่อจิตใจเรามาแต่ก่อนแต่ออกนี้หายหน้าไป ๆ ยังเหลือแต่ที่มันมีอยู่ก่อนแล้วยังไม่สิ้น ก็มีแต่คอยจะสิ้นคอยจะดับอยู่ตลอดเวลา

เพราะอำนาจแห่งสติปัญญาที่ทันสมัย ตีเข้าไป ฟันเข้าไป เผาเข้าไปเรื่อย ๆ อารมณ์ที่เป็นภัยต่อใจน้อยลง ๆ แสบไม่มีเหลือ

จิตใจนี้ค่อยๆ เชี่ยวชาญคั้นหาอารมณ์ที่เป็นไฟ ที่เป็นข้าศึกด้วยสติปัญญา ที่ว่าค่อยๆ มีแต่เรื่องสติปัญญานะค่อยๆ เชี่ยว พอแสบบ๊อบขาดสะบั้นไปแล้ว นั่นเห็นไหม นี่ละเวลาธรรมมีกำลัง กล้า สติปัญญากล้ารวดเร็วเป็นอันเดียวกัน สติปัญญาเป็นอันเดียวกัน พอแสบมานี้บ๊อบขาดแล้ว ๆ ๆ เรื่อยไป แล้วก็เลสตัวไหนมันจะตั้งตัวขึ้นมาเป็นใหม่ได้ไม่มี สติปัญญาขั้นนี้แล้วก็เลสจะตั้งตัวเป็นข้าศึกใหม่ขึ้นมาอีกนี่ไม่มี มีแต่ที่มันมีอยู่แล้วยังไม่สิ้นก็หาที่หลบที่ซ่อนเพื่อเอาตัวรอด แล้วมันก็ไม่รอด มันก็พังด้วยอำนาจของสติปัญญานั้นแหละ

นี่เบาลง ๆ ละเอียดลง จิตก็หมุนลงละเอียดลง เข้าไปเรื่อย ๆ ๆ นี่ละการตามดูความทุกข์ ตามดูความสุข ที่เกิดกับใจดวงเดียวกันของเราเอง จะเห็นกันหมดทั้งทุกข์ทั้งสุข ทุกข์นั่นคือกิเลสเสาะแสวงหาเป็นผลให้เกิดทุกข์ขึ้นมา สุขคือธรรมเสาะแสวงหา ฆ่ากิเลสได้มากน้อยเป็นสุขขึ้นมา ๆ เรื่อย ๆ ที่นี้เวลานั้นละเอียดลออสิ่งภายนอกทั้งหลายมันปล่อยของมันนะ นี่เราไม่พูด เรื่องรูปเรื่องนามอะไรเหล่านี้ ทางด้านปัญญาละ มันสลัดปิดทิ้งของมันเข้าไปเรื่อย ๆ ๆ ถือกายเป็นที่ตั้ง ภายนี้เป็นอารมณ์ส่วนหยาบ วัตถุทั้งหลายกับกายนี้จึงเป็นอารมณ์คู่เคียงกัน

เมื่อทางร่างกายยังปล่อยไม่ได้หมด สิ่งเหล่านั้นก็ปล่อยไม่ได้หมดเช่นเดียวกัน เป็นแต่เพียงว่าเบาลง ๆ ทางนี้เบาลง ทางส่วนร่างกาย ความยึดมั่นถือมั่นส่วนร่างกายของตัวเองมีมากน้อยมันไปยึดภายนอก รักทางภายนอกมันก็เป็นอย่างเดียวกัน พอทางนี้เบาลง ๆ ทางนั้นก็เบาเข้ามา เพราะใจดวงเดียวเป็นผู้ไปทำงานทั้งภายนอกภายใน จนกระทั่งร่างกายนี้เอาจนแหลก เอ้าฟัง สติปัญญาอย่าเสียจนแหลก จากนั้นกลายเป็นผุยผงไปเลย ด้วยอำนาจของสติปัญญาฟันมันแหลกไปเลย ที่นี้หมดเรื่องรูปเรื่องกาย อารมณ์ของทุกข์ที่เกิดขึ้นมาจากเรื่องร่างกายเป็นตัวเหตุ เช่น กามราคะเป็นต้น เอ้าหมดไปด้วยกัน เรื่องภายนอกหมด ภายใต้นี้หมด ภายนอกก็หมด

ที่นี้เหลือแต่นามธรรม ยิบ ๆ แสบ ๆ มันออกมาจากไหนมันก็ตามเข้าไป คือต้นตอ มันยังอยู่นั่น กิ่งก้านสาขาดอกใบฟันเข้าไป ๆ ถ้าเข้าไป ฟันเข้าไป มันก็เข้าไปหาต้นตอมันคืออวิชชา สิ่งเหล่านี้ถูกตัดหมดแล้วอวิชชาไม่มีทางหากิน ถูกสติปัญญาตัดเข้าไป ๆ ย่นเข้าไป ไปหาต้นตอคืออวิชชา นามธรรมนี้แหละเป็นทางสายเดินออกมาจากอวิชชาด้วย เป็นทางสายเดินเข้าไปหาอวิชชาเพื่อจะสังหารอวิชชาด้วย มันสวนกันไปสวนกันมา มัน

เกิดมาจากไหนความคิดความปรุง ความสำคัญมันหมาย เกิดมาจากไหน มันเกิดมาแล้ว ออกมานี้ ตามเข้าไป ๆ หลายครั้งหลายหนก็ติดต่อกับเนื่องเข้าไป ๆ ๆ เรื่อย ๆ

นี่จะเรียกว่าวิภวณหดย่นเข้ามา หดย่นที่ดวงใจของผู้ปฏิบัติตามทางของศาสดาที่ สอนไว้ ซึ่งเป็นศาสดาองค์เอก ไม่มีใครสอนได้เลยละอย่างนี้นะ ตามเข้าไป ตามไปตามมา เอาสรูปเลยเข้าถึงรากเหง้าของมันก็ถอนพรวดขึ้นมาเลย ทีนี้หมด เรื่องความคิดความปรุง ที่เป็นกิเลสทั้งหลายหมดโดยสิ้นเชิง ไม่มีอะไรเหลือ เป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ ผาง ขึ้นมา แล้วก็มาครองร่างกาย จิตที่บริสุทธิ์มาครองร่างกายซึ่งเป็นขันธ เป็นสมมุติ ก็ รับผิดชอบในส่วนร่างกาย ความคิดความปรุงที่เกิดขึ้นมาจากขันธ เช่น สังขารขันธ สัญญา ขันธเป็นสำคัญ มันจะเกิดขึ้นจากขันธ เป็นขันธล้วน ๆ นะ อวิชชาดับแล้ว

อวิชชานั้นเป็นสมุทัย มันป้อนออกมา มันใสออกมาให้สังขารคิดเป็นกิเลส ทุกสิ่งทุกอย่าง ในขันธห้าคิดเป็นกิเลสไปตาม ๆ กัน หยาบ ละเอียด เป็นไปตามกิเลสที่หยาบและ ละเอียด พอกิเลสขาดสะบั้นไปหมดแล้วไม่มีอะไรเหลือ เหลือแต่จิตที่บริสุทธิ์ล้วน ๆ มา ครองขันธนี้ ขันธจึงกลายเป็นขันธล้วน ๆ ไป รูปก็สักแต่ว่ารูป เวทนาความสุขความทุกข์ก็ มีแต่ร่างกายเฉย ๆ ทางใจไม่มีแล้ว นั่นเรียกว่าขันธล้วน ๆ ทุกขเวทนาคือทุกข์ สุข อุเบกขา มีอยู่ภายในกาย ในใจไม่มีแล้ว นี่เรียกว่าขันธล้วน ๆ คือว่าจะจะเป็นทุกข์ก็เป็นทุกข์ล้วน ๆ ใน ขันธ สุขก็สุขล้วน ๆ ในขันธ อุเบกขาล้วน ๆ ก็ล้วน ๆ ในขันธ ไม่เข้าถึงจิต

สัญญา สังขารความคิดความปรุงก็เป็นขันธล้วน ๆ ไปหมดเลย รวมทั้งหมดขันธทั้ง ห้านี้เป็นขันธล้วน ๆ ไม่เป็นกิเลสแต่อย่างไร เพราะกิเลสพังลงไปแล้ว ขันธนี้เป็นเพียง เครื่องมือใช้ของกิเลส เมื่อกิเลสมีอยู่ขันธก็เลยกลายเป็นกิเลสตามกันไป พอกิเลสสิ้นซาก ลงไปแล้ว ขันธจึงกลายเป็นขันธล้วน ๆ ไปเลย ทีนี้จิตที่บริสุทธิ์อยู่นั้นจิตก็บริสุทธิ์ ขันธก็ เป็นขันธล้วน ๆ ครองกันไปอย่างนั้นแหละ สิ่งเหล่านั้นไม่มีแล้ว หมดปัญหาโดยสิ้นเชิง นี่ เรียกว่าหมดแล้วเรื่องพิษเรื่องภัยภายในจิตใจของผู้บำเพ็ญตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ไม่เป็นอย่างอื่นเลย เป็นอย่างนี้ เราพูดได้อย่างเต็มเหนี่ยวเลย เพราะเป็นมาเต็มหัวใจทุก อย่างแล้ว ก่อนที่จะนำมาพูดให้พี่น้องทั้งหลายฟัง

จึงไม่มีอะไรจะสะทกสะท้านว่าจะผิดไป การเทศนาว่าการเทศน์ไปที่ไหน ๆ ก็ตาม ในธรรมทุกชั้นมานี้ จะตรวจหรือไม่ตรวจไม่สำคัญ แน่นนอนแล้วว่าออกมาจากความ ถูกต้อง ไม่ผิด ๆ ตลอด ในธรรมทุกชั้น เมื่อจิตถูกเสียอย่างเดี๋ยวเต็มที่เสียอย่างเดี๋ยว ทุกอย่างออกไปจากจิตถูกไปด้วยกันหมด ถ้าจิตผิดเสียอย่างเดี๋ยว ผิดไปหมดนะ นี่มัน อยู่ที่ตรงนี้

นี่พูดถึงเรื่องกองทุกข์ ทุกข์ทั้งมวลนี้ที่ใจเป็นผู้ประมวลมาทั้งกองทุกข์ ทุกข์นี้เกิดขึ้นจากสมุทัยกิเลสประมวลมา ๆ ทุกข์ในชั้นนี้ก็ยังไม่แล้ว ยังทุกข์สมุทัยเข้ามาอีกเต็มนี้ ขาดสะบันลงไปจากหัวใจหมดแล้ว ด้วยอำนาจของความเพียร สติธรรม ปัญญาธรรม ก็ยังเหลือแต่ชั้นล้วน ๆ ทุกข์ถึงจะทุกข์มากน้อยถึงขั้นตายก็เป็นแต่เรื่องของชั้นแตกสลายจากความผสมของตัวเอง เพราะชั้น ๕ นี้มันเป็นกอง ๆ เป็นหมวด ถ้าเป็นคัมภีร์เป็นหนังสือก็หมวด ถ้าเป็นรูปของเรานี้ก็เรียกว่า เป็นกอง กองทุกข์ก็ได้ กองกันอยู่นี้ รูปกองกันอยู่นี้ เวทนา สัญญา สัญญา สังขาร วิญญาณ กองกันอยู่ในนี้ ยังเหลือแต่ชั้นเท่านั้น จึงเรียกว่าชั้นล้วน ๆ จิตที่เป็นสมุทัยต่อจิตไม่มี นี่แหละเวลาชำระเสร็จสิ้นลงไปแล้ว ที่นี้เรื่องความทุกข์ทั้งหลายที่เคยแบกหามาตั้งก็ปักก็ปลงไม่รู้เงื่อนต้นเงื่อนปลาย มารู้อัจจุบันขาดสะบันลงไปแล้วไม่มีเงื่อนต่อแล้ว ไม่ว่าจะดีไม่ว่าอนาคตขาดสะบันลงไปด้วยกันหมด

ปัจจุบันท่านก็ไม่อยากพูดเสีย จะพูดอะไรมันจำอยู่แล้วจะว่าปัจจุบัน ถ้าว่าปัจจุบันก็เพื่ออดีตกับเพื่ออนาคตเดี๋ยวนั้น เมื่อไม่พูดว่าปัจจุบัน อดีตอนาคตก็ไม่มี เพราะท่านไม่ยึดทั้งนั้น ท่านไม่ยึด เรียกว่าอดีต อนาคต ปัจจุบัน ไม่มีในจิต ดวงเป็นวิมุตติแล้ว ไม่มีอดีต อนาคต ปัจจุบันในจิตเลย เป็นจิตบริสุทธิ์ล้วน ๆ นี่เวลามันหมั่นหมั่นก็หนา เวลาชำระเข้ามามันเป็นอย่างนี้ละ จิตดวงนี้เป็นจิตที่ฝึกได้อบรมได้ ถ้าฝึกไม่ได้พระพุทธเจ้าก็ไม่เป็นศาสดาได้ และฝึกสอนโลกไม่ได้ นี่พระพุทธเจ้าเองเป็นผู้สอนโลก เป็นศาสดาเอกสอนพวกเราทั้งหลายที่ควรจะฝึกได้ปฏิบัติตามพระองค์ได้ ตามกำลังความสามารถของตน ก็เป็นผลเป็นประโยชน์

ถ้าเป็นอย่างชาวพุทธเรานี้เป็นเด็กก็เป็นเด็กดี ผู้ใหญ่ก็ดี ไม่ว่าเพศใดไม่ว่าวัยใด ถ้าต่างคนต่างปฏิบัติตัวให้มีขอบเขตตามหลักของศีลของธรรมแล้วจะนำดูน่าชม เด็กก็น่าดูเด็กก็มีมารยาท ไม่ผาดโผนโจนทะยานวิ่งเต้นผ่นกระโดดด้วยความเปลิดความเปลินโดยถ่ายเดียว โดยไม่คำนึงถึงความเสียหายของตัว ต้องเป็นผู้คำนึงถึงความเสียหาย เพราะกิริยาที่แสดงออกทั้งหมด เจ้าของต้องเป็นผู้รับผิดชอบทั้งนั้นคือทั้งดีและชั่ว คือต้องกลั่นกรองหาของดีเอาไว้ ของชั่วปิดออก ๆ อย่าให้มี การกระทำ กระทำชั่วมันเราจะเป็นคนชั่วก่อนอื่น จะไปทำให้คนอื่นชั่วหรือเจ็บปวดแสบร้อนก็ไปจากเรานี้ก่อนเป็นผู้ก่อเหตุเราจึงไม่ก่อเหตุไม่ทำ ชั่วเราก็ไม่ทำในตัวเอง แล้วคนอื่นเราก็ไม่ไปทำกับเขา ไม่ไปเกี่ยวข้องเขาไม่ให้เขากระทบกระทบ ต่างคนต่างปฏิบัติอย่างเดียวกันเรียกว่า ผู้มีธรรมในใจ

เวลาเติบโตขึ้นมาที่พ่อแม่พี่น้องหรือครูอาจารย์สอน ก็ให้ปฏิบัติตามท่าน ๆ ๆ จากนั้นมีอาจารย์ทางฝ่ายพระท่านสอน หรืออรรถธรรมได้ยินได้ฟังมาแล้วนำมาปฏิบัติแก่

ตัวเอง แก้ไขตัดแปลงให้เป็นคนดี ดีเฉย ๆ ไม่ได้นะ ตั้งชื่อตั้งนามตั้งปากจรวดดาวเทียมก็มีแต่ชื่อ ตัวคนจมนรกได้ถ้าทำชั่ว ถ้าไม่ทำชั่วชื่อนามไม่เห็นมีปัญหาอะไร ตั้งอะไรก็ตั้งไปเถอะอย่างที่เราตั้งนี้แหละ ไอ้หยอง ไอ้ปุ๊กก็ ไอ้หมี ตั้งไว้มันยังเฉยนะ ไอ้เราหากเป็นบ้าไปตั้งให้มันเฉย ๆ เตี้ยวะไอ้ หยอง เตี้ยวะไอ้หมี เตี้ยวะไอ้ปุ๊กก็ เขาเฉย เราผู้ไปตั้งมันเป็นบ้าต่างหากเข้าใจไหม ตั้งตัวของเราให้ดีให้ปฏิบัติทุกคน ๆ

พวกลูกหลานทั้งหลายที่มาศึกษานี้ก็ให้นำไปปฏิบัตินะ เข้าโรงร่ำโรงเรียนให้มีกฎมีระเบียบ อยู่ในโรงเรียนก็มีกฎของโรงเรียน ให้ฟังเสียงครูเสียงอาจารย์ เคารพกฎกติกาของโรงร่ำโรงเรียนอย่าฝ่าฝืน ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ เพราะกฎนี้กฎแห่งความราบรื่นดีงาม กฎแห่งความปลอดภัย ควรแล้วที่จะนำไปปฏิบัติ เพราะกฎนี้ผู้ตั้งขึ้นมาเป็นผู้ได้พิจารณาเรียบร้อยแล้ว เราให้ปฏิบัติตามนั้น เราอย่าอวดดีอวดเก่งกว่ากฎที่ตั้งไว้แล้วเราจะเป็นคนเลว ให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติตัวอย่างนั้นด้วยดีทุกคนนะ

วันนี้ก็เทศน์เพียงเท่านี้ เห็นจะพอเข้าใจมั่ง พอเบื้องต้นเราพูดถึงเรื่องกิเลสมันหนาในใจ สร้างความทุกข์ให้คนจนตืดจนดินจนเป็นบ้าไปก็มีนี่ เป็นบ้าในความเป็นมนุษย์จากนั้นลงนรกจมไปเลย นั่น มีมากต่อมาก นี่เราสร้างชาติพลิกแพลงเปลี่ยนแปลง มันเคยตกนรกมาเท่าไรก็ตาม เมื่อถึงขั้นพ้นแล้วพ้นเลยไม่กลับไปอีก เพราะการสร้างความดีพากันจำเอา เอาละพอ

สรุปทองคำเมื่อวานนี้ วันที่ ๗ ทองคำได้ ๔๓ บาท ๓๗ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๒๐, ๒๕๗ ดอลลาร์ ทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงแล้วเวลานี้ ๖,๗๐๐ กิโล ดอลลาร์ที่มอบเข้าคลังหลวงแล้ว ๘ ล้าน ทองคำและดอลลาร์ที่ได้เพิ่มที่หลังนั้น คือทองคำได้ ๓๙๖ กิโล ๑๖ บาท ๔๒ สตางค์ ยังขาดอยู่อีก ๑๐๔ กิโล จะครบจำนวน ๕๐๐ กิโล ดอลลาร์ได้ ๑๖๗, ๕๕๓ ดอลลาร์ รวมทองคำที่ได้แล้วทั้งหมด ทั้งที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบเป็นทองคำ ๗, ๐๙๖ กิโล ดอลลาร์รวมทั้งหมดได้ ๘,๑๖๗,๕๕๓ ดอลลาร์ กรุณาทราบตามนี้ เราจะหาเพิ่มเข้าให้ได้ตามจำนวน ก้าวแรกต้อง ๕๐๐ กิโล ขาดไม่ได้เลย ส่วนดอลลาร์เราก็จะพิจารณาไปตามนั้นละ แต่คิดว่าคงจะไม่ต่ำกว่า ๒ แสน เวลานี้ได้ ๑๖๗,๕๕๓ ดอลลาร์ ที่เราได้เพิ่มเข้าอีก ถึงวันมอบนี้ก็คงจะไม่ต่ำกว่า ๒ แสนละ น้ำมัน ๑ แสน ๖ หมื่นแล้วนี่ ก็ยังเหลืออยู่เพียง ๓-๔ หมื่น

ชมการถ่ายทอดสดทุกวัน ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th